

10

Sharciga Xeerka Qoyska sida uu u Qaybiyo Hantida reerka

SOM 010

XEERKA QOYSKA IYO DUMARKA DEGGAN ONTARIO

Dumarka oo dhan.
Hal Sharci oo Xeerka Qoyska ah.
Ogoow xuquuqdaada.

flew Family Law
Education for Women
Women's Right to Know

fodf Femmes ontariennes et
droit de la famille
Le droit de savoir

Sharciga Xeerka Qoyska sida uu u Qaybiyo Hantida reerka

Buugan yar waxaa loogu tala galay in lagugu siiyo warbixin gaaban oo ku saabsan arrimaha khuseeyo sharciga. Xogtan ma lagu beedeli karo xogta gaarka ah iyo caawinaada qofka loo fidiyey oo sharciga ku saabsan. Haddii arrintaada ay khuseeyso sharciga xeerka qoyska, raadso la talin sharci ah sida ugu dhaqsiiyaha badan si xaqaada aad u dhacsato. Xogwarran dheeraad ah ee ku saabsan sida aad u heli lahayd qareenka arrimaha xeerka qoyska, lagacna aad u siin lahayd, ka fiiriso buugeena yar oo ku magacaaban "sida aad u heli lahayd cid kaa caawinta dhibaataada xeerka qoyska" oo ku qoran shabakadda www.onefamilylaw.ca.

Marka aad kala tagtaan adiga iyo qofka aad wada nooleydeen, waa in aad kala qeybsataan hantidiina.

Hanti waxaa loola jeedaa wax alla wixii raasimaal ah ee idiinka dhexeya, sida guryihiina, baabuurtiina, handitida gaar ah iyo alaabada guriga, lacaha keydka hawl gabka, koontooyinka bangiga iyo wax alla wixii maal ama hanti kale ah oo aad meel ku darsateen. Hanti waxaa kaloo ka mid ah deymaha.

Way kala duwantahay sida hantida loogu qaybiyo dadka si sharci ah isku qaba iyo dadka wada nool. Haddii aad tahay haweeney qof la nool xuquuqdaada ku aadan qeybsiga hantida lama mid ahan midda ay leedahay haweeneyda guurka sharciga ah lagu qabo.

Haddii aad ku nooshahay guur sharci ah, sharcigu wuxuu leeyahay xeer khuseeya sidii loo qeybsan lahaa hantida qoyska. Sharcigu wuxuu u arkaa guurku sida isaga oo ah shiraako dhaqaale. Marka uu guurka burburo, hantida qoyska iyo deeymaha ururaya inta la wada noolaa oo idil (**net family property**) waa in si isla eg loo qaybiyaa. Hase ahaatee, hadii adiga iyo qofka ad wada joogten aydan si sharci ah isku qabin, xaq uma lihid in si toos ah xoolaha qoyska leydiinku kala baro kolka aad kala tagtaan.

Sidee baa hantida looq qeybiya haddi laba qof ay guur sharci ah isku qabaan

Sharcigu wuxuu qabaa in labda qof ee is qabay ay si siman uga qeyb qaateen nolosha reerka, lacag ahaan iyo si kastaba. Haddiii guurkaadu burburo, sharcigu wuxuu guud ahaan qabaa in adiga iyo sayigaada si isla eg leydiinku kala qeeybiyo hantida reerka, ayada oo aan la tixgelin yaa wada bixiyay ama yaa ku qoran hantida. In la wadaago hantida qoyska waxay la micno tahay in aad labadiinuba waddagtaan qiimaha hantida qoyska uu leeyahay iyo deynta lagu leeyahayba.

Waa sidee habka loo qeybsado hantida?

Habka qiimeynta iyo qeybinta hantida qoyska waxaa loo yaqaanaa **simmid (equalization)**. Habka simmidda wuxuu ka kooban yahay labo talaabo.

Talaabada 1^{aad}: In la xisaabiyo hantida qoyska oo saafiga ah

Talaabada kowaad ee habkan wuxuu farayaa in qof waliba uu soo xisaabiyo **hantida saafiga ah** uu qoyska leeyahay.

Si taasi loo sameeyo qof kastaba waa in uu soo caddeeyaa tira inta ay la egtahay hantiidiisa marka uu qoska kala tagaayey kaddibna isu geeyaa qiimaha hantida guud. Taasina waxaad ka jareeysaa qiimaha

- Daymaha lagugu leeyahay marka la kala tagay
- Qiimaha hantida aad ku darsatahy qoska markii aad is guursateen.
- Hadiiyooyinkii lagu siiyay
- Hantida aad dhaxashay
- Khassaroooyin ama dhibaatooyin ee adiga qof ahan ku soo gaaray

Hadii hantida kor ku xusan midkood guriga reerka lagu gaday, xisaab ahaan lagama jari karo hantida saafiga ah oo reerka leeyahay. Maxaa yeelay guriga reerka ka dhexeeya waxaa loo tixgeliyaa si ka duwan hantida kale oo idil.

Guriga reerka, ama **guriga leysku qabo** waa guriga uu qoyska inta badan u ku noolaa markii aad is qabteen. Haddii aad adiga leedahay gurigaan, labadiinaba xaq baad u leedihiin in aad si siman u qeybsataan faa'idadiiisa. Waa dhab arrintan oo cid kasta ha ku qornaado magaca guriga, xitaa haddii ruux idinka mid ah uu lahaa guriga inta aadan is guursan. Marka kali ah ee aan gurigaasi si isla siman loo qeybsan karin waa marka aad horey u saxiixdeen heshiis (heshiiska guurka) oo qeexayo in guriga uu ka baxsan yahay qeybinta isla siman ee reerka dumay ka dhaxeeyo.

Qiimaha hantida qaarkood wuu isbeddeli kara haddi ay muddoo ka soo wareegto. Arrintaasi waxay keeni kartaa khilaaf marka la xisaabinayo hantida saafiga ah. Si loo xalliyo khilaafkasi sharciga wuxuu qeexayaa taariikhda **qiimeynta laga soo bilaabaayo**. Waxayna sida badan ka soo bilaabataa taariikhda adiga iyo saygaada aad kala tagteen lana ogyahay in aydan dib isugu soo noqoneynina.

Talaabada 2^{aad}: In hantida reerka si siman loo qeybsado

Mar haddii uu qof waliba soo xisaabiyey hantidiisa saafiga ah waa in qiyaasta hantidaas **la wada simaa**. Midkiinba waa in uu kan kale u sheegaa hantida saafiga ah ee reerku uu leeyahay. Qofka ka hanti badan qofka kale, waa in uu siiyaa kan kale kala bar inta dheeriga ku ah. Arrintan waxaa lagu magacaabaa **hanti simidda**.

Mararka qaar maxkamdda waxay amri kartaa qeybin ka duwan midkaan kolka la dareemo in ay cadaalad darro jirto. Tusaale ahaan maxkamaddu, waxay amri kartaa in saygaada uu bixiyo in badan haddii uusan kuu sheegin markii aad is guursaneyseen in uu qabay deeyn farbadn. Ama haddii uu si ula kac ah u galay deyn aad u badan.

Waa maxay xuquuda ay haweeka leeyihiin marka haweeney kale lala qabo?

In dhowr haween ah leysla guursado waa sharci darro Kanada gudaheeda. Haddii aad ku soo guursatay waddan uu guurka noocan ah sharci ka yahay, waxaa laga yaabaa in aad yeelato qaar ka mid ah xuquuqda ku xusan xeerka qoyska, sida in aad codsan kartid simidda hantida reerka.

Sidee loogu qeybiyaa hantida qoyska ku nool guur aan la sharciyen (common-law couples)

Dadka doorbiday in ay ku wada noolaadaan guur aan la sharciyen, sida loo qeybinaayo hantida reerkooda way ka duwan tahay kuwa reeraha kale. In kasta oo uu sharciga aqoonsanyahay wada noolaashaha noocan ah (common-law) haddana sharciga qeybinta sida siman ah ma quseeyo reerkan. Guud ahan qofkiinba wuxuu leeyahay waxa uu la yimid iyo waxa uu ku soo kordhiyay hantidaasi inta aad wada joogteen. Waxaase dhibaato ka imaanaysaa sidii loo kala saari lahaa qiimah ku siyaaday hantida hal qof kaliya leeyahay.

Haddii adiga iyo jaalkaada aad ku wada nooshihiin guurka aan la sharciyen, xaq uma lihid in aad si siman u qeybsataan guriga reerka. Hoyga aad kuwada nooshihiin waxaa iskaleh qofka ku qoran hantidaasi.

Adiga iyo qofka aad wada nooshiin waa in aad qorataan heshiiska wada noolaanshaha oo aad ku qeexaysiin sida aa ka yeeli laheeydeen hantida iyo deymaha haddii aad kala guurtaan. Haddii aydan horey u sameysan heshiiskaasi oo haddana ku heshiin weydaan sidii aad u qeybsan laheeydeen hantidiina, waxaa idiin banana in qofkiin uu maxkamadda ka dacwodo. Waxaad qaaliga weyddiisan kartaa in uu idiin qaybiyo hantida aad labadiinuba keenteen qoyskaasi muddada aad wada joogteen, ama in qaaliga uu idiin qeybiyo qiimaha ku kordhay hantida muddada aad wada joogteen.

Si aad u heshid abaal marintaan oo kale waa in aad caddeyn kartaa in aad xoolo ku darsatay hantidaas korodhay ama la hayay. Tusaale ahaan waxaa laga yaabaa in aad heshid xoogaa lacag ah, haddii aad keento caddeynta qarash aad ku bixisay hantida uu leeyahay qofka aad la nooshahay, ama haddii aad kordhisay qiimaha hantidiisa adigoo si lacag la'aan ah ku shaqeeyay.

Haddii aad tahay qof dumar ah oo ku hadasho luqadda fransiiska oo ku nool gobolka Ontario, waxaad xaq u leedahay in laguugu adeego luqadda Fransiiska kolka ay maxkamadda xallineyso arrimaha xeerka qoyskaada. Xogwarran dheeraad ah ee ku saabsan xuquuqdaada, kala xiriir ruux qareen ah, xarumaha adeega arrimaha sharciga khuseeya, ama khadka taakuleynta Femaide 1-877-336-2433, TTY 1-866-860-7082.

Xogwarran dheeraad ah oo ku saabsan sida aad ku heli lahayd adeega luqadda Fransiiska ah ka fiiri shabakadda www.onefamilylaw.ca ama www.undroitdefamille.ca.

Mawduucyada Xeerka Qoyska oo diyaarka ah:*

1. Siyaabaha kale ee lagu Xallin karo Khilaafaadka iyo Xeerka Qoyska wuxu ka qabo (SOM 001)
2. Badbaadada Caruurta iyo Xeerka Qoyska (SOM 002)
3. Masruufka Caruurta (SOM 003)
4. Xeerka qoyska iyo kan Dambiyada (SOM 004)
5. Xannaanaynta iyo ka Warqabka Caruurta (SOM 005)
6. Heshiisyada Qoyska (SOM 006)
7. Gar-qaadida Xeerka Qoyska (SOM 007)
8. Xeerka Qoyska sida uu u quseeyo dumarka Soo galootiga ah, kuwa Qaxooyiga ah iyo kuwa aan Sharciga lahayn (SOM 008)
9. Sidii aad u heli lahayd cid kaa caawinta dhibaataada xeerka qoyska (SOM 009)

10. Sharciga Xeerka Qoyska sida uu u Qaybiyo Hantida reerka (SOM 010)

11. Guurka iyo furidda (SOM 011)
12. Masruufka Sayga (SOM 012)

* Buugan waxaa la heli karaa asagoo noocyo kale ah ama luqado kale ku qoran. Fadlan eeg shabakadda www.onefamilylaw.ca si aad u hesho warbixin dheeraad ah. Websaaydkeena waxaad kaloo ka heleysaa buugag badan oo kaa caawinaayo sida aad u aqoonsan lahayd xaqaada ku qoran sharciga xeerka qoyska.

flew Family Law
Education for Women
Women's Right to Know

fodf Femmes ontariennes et
droit de la famille
Le droit de savoir

Funded by / Financé par:
 Ontario

Xogwarranka ku qoran qoraaladan waa aragtida hay'adda FLEW
sidaa darteed dowladda Gobolka mas'uul kama ahan nuxurka qoraaladan.